

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

Br: 08/2-119/25-7373/1

datum: 9. jul 2025. godine

SEKTORSKA ANALIZA

za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava
za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija
iz Budžeta Crne Gore u 2026. godini

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekućoj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navesti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☐ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivreda i ruralni razvoj
☐ zaštita lica sa invaliditetom	☒ institucionalno obrazovanje i ☐ vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☐ društvena briga o djeci i mladima	nauka	☐ zaštita potrošača
☐ pomoć starijim licima	☐ umjetnost	☐ rodna ravnopravnost
☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje): _____		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2026. GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

- 2.1. Navesti prioritetne probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja, odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

U svijetu koji se brzo mijenja, znanje je postalo najvažniji i najtraženiji resurs. Učenje nije samo obaveza, nego i potreba svakog pojedinca za postizanje važnih ciljeva bez obzira na životno doba, prethodno stečeno obrazovanje i trenutnu zaposlenost. U razvijenim zemljama cjeloživotno učenje, uključujući obrazovanje i učenje odraslih, smatra se najboljim odgovorom na ekonomske, društvene, kulturne, ekološke i druge izazove.

Crna Gora prati EU smjernice i zahtjeve koji prepoznaju značaj obrazovanja na svim nivoima i za sve starosne grupe. U dokumentu Rezolucija o strateškom okviru za saradnju u Evropi u obrazovanju i osposobljavanju (ET 2020), kao i Rezolucija o strateškom okviru za saradnju u Evropi u obrazovanju i osposobljavanju (2021-2030), države članice EU su utvrdile zajedničke ciljeve kako bi se suočile sa pomenutim izazovima:

- ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve;
- podsticanje pravičnosti, socijalne kohezije i aktivnog građanstva;
- povećanje kvaliteta, pravednosti i inkluzije za sve;
- podsticanje inovacija i kreativnosti, uključujući digitalnu pismenost i preduzetništvo, na svim nivoima obrazovanja i osposobljavanja;
- podrška zelenoj i digitalnoj tranziciji u obrazovanju i osposobljavanju.

U ovom dokumentu postavljene su referentne ravni evropske uspješnosti, tzv. „evropska mjerila” koja treba da pomognu u utvrđivanju napretka i određivanju izazova koji će uticati na oblikovanje politika.

Prema popisu iz 2023. godine u Crnoj Gori, od ukupnog broja stanovništva starijeg od 15 godina, 49,84% je informatički pismeno, 37,03 % su lica koja djelimično poznaju rad na računaru, 12,9 % lica ne poznaje rad na računaru, dok 0,23 % lica nije

dalo odgovor na ovo pitanje. Kada je u pitanju obrazovanje, podaci pokazuju da je najviše stanovnika sa završenom srednjom školom (52,8 %), dok je više i visoko obrazovanje steklo 26,2 % stanovništva. Osnovno obrazovanje (uključujući lica sa nepotpunom osnovnom školom) ima 17,8 % građana.

Ključne kompetencije su preduslov za sveobuhvatni lični razvoj, praćenje i prilagođavanje svim promjenama u poslovnom i ličnom okruženju. Njihov značaj potvrđuje i istraživanje PIAAC koje je sprovedeno u 31 državi svijeta. U istraživanju je učestvovalo između 150 000 i 160 000 ispitanika, uzrasta od 16 do 65 godina. PIAAC je najiscrpnije istraživanje stečenih kompetencija i vještina odraslih osoba koje se sprovodi u zemljama OECD-a i šire. Pomoću istraživanja mjere se ključne kognitivne i radne vještine koje pojedinci treba da imaju kako bi aktivno učestvovali u razvoju društva i omogućili ekonomski napredak. Istraživanje je pokazalo da jedna petina odraslih Evropljana posjeduje nizak nivo pismenosti i numeričkih vještina, dok jedna četvrtina posjeduje nedovoljne digitalne vještine. U predstojećem periodu potrebno je razvijati programe za unapređenje svih ključnih kompetencija koje su potrebne svakom pojedincu za veću zapošljivost i dalje učenje i usavršavanje.

Prema podacima Centra za stručno obrazovanje u toku 2024. godine na osnovu podataka iz MEIS baze i podataka institucija koje su bile uključene u realizaciju Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2024. godinu, u različite oblike edukativnih aktivnosti bilo je uključeno ukupno 18.389 polaznika/polaznica dok je tokom 2023. godine različite oblike edukacije pohađalo znatno više polaznika, tačnije 34.961 lice. Od ukupnog broja polaznika, prema podacima iz MEIS baze, 74 lica je pohađalo prilagođeni program osnovnog obrazovanja odraslih, 1.402 lica je pohađalo programe obrazovanja za sticanje stručnih kvalifikacija, 1.022 lica je pohađalo programe obrazovanja za sticanje ključnih kompetencija, programe obrazovanja za unapređenje ključnih vještina pohađala su 27 lica, a programe za stručno usavršavanje 177 lica. Ostali polaznici pohađali su programe obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz različitih oblasti - motivacione programe, obuke na radu i sl.

Prema podatku dobijenom sa popisa stanovništva, domaćinstava i stanova iz 2023. godine sprovedenog od strane MONSTAT-a ukupan broj odraslih lica je 336.232 pa je shodno tome procenat učešća odraslih u aktivnostima cjeloživotnog učenja u 2024. godini 5.47%, dok je na nivou EU oko 13% odraslih učestvovalo u procesima cjeloživotnog učenja. Evropska unija je postavila ciljeve za povećanje učešća odraslih u obrazovanju: 47 % do 2025. godine, 60 % do 2030. godine. Međutim, trenutni podaci ukazuju da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se postigli ovi ciljevi.

Potrebno je imati dobar sistem informisanja i savjetovanja i kontinuirano raditi na promociji značaja cjeloživotnog obrazovanja i učenja za razvoj pojedinca i društva. Posebnu pažnju je potrebno usmjeriti na podizanje sveukupne svijesti o značaju unapređenja znanja, vještina i kompetencija, kako bi pojedinci bili što konkurentniji na sve izazovnijem tržištu rada i tržištu znanja.

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problem	Izvor(i) podataka
<ul style="list-style-type: none"> • Strategija reforme obrazovanja 2025-2035 • Plan obrazovanja odraslih 2025-2029 • Reformska agenda 2024-2027 • Analiza obrazovanja odraslih u Crnoj Gori • Zakon o obrazovanju odraslih • Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama • PIAAC istraživanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija • Vlada Crne Gore

2.2. Navesti ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1, kao i specifične mjere/dijelove tih dokumenata koji su u vezi sa identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja /mjere/ aktivnosti
<p>Strategija reforme obrazovanja 2025-2035. sa Akcionim planom za period 2025-2026.</p>	<p>Strateški cilj 1 Obrazovni sistem pruža kvalitetno, dostupno i pravično obrazovanje koje podstiče cjelovit razvoj sve djece i adolescenata i otporan je na izazove i rizike.</p> <p>Operativni cilj 1.1: Svoj djeci je obezbijeđen pristup obrazovanju, a rezultati ispunjavaju ciljeve održivog razvoja i u skladu su sa prosječnim postignućima država članica EU.</p> <p>Mjera 1.1.4. Povećati participaciju odraslih u cjeloživotnom učenju i bolje regulisati obrazovanje odraslih.</p>
<p>Reformska agenda 2024-2027</p>	<p>Reforma 3.1.1. Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz</p>

	praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji.
Plan obrazovanja odraslih 2025-2029	<p>Prioritetne oblasti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unapređenje kvaliteta programa obrazovanja, 2. Povećanje učešća odraslih u cjeloživotnom učenju kroz unapređenje dostupnosti obrazovane ponude, 3. Promovisanje cjeloživotnog učenja, 4. Obezbjedivanje kvaliteta i praćenje rada organizatora obrazovanja odraslih, 5. Stvaranje uslova za uključivanje Crne Gore u PIAAC istraživanje.

2.3. Obrazložiti na koji način nevladine organizacije mogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1, koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navesti konkretne mjerljive pokazatelje/indikatore za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
NVO sektor je uključen u izradu velikog broja strateških dokumenata, kao i u osmišljavanje i realizaciju aktivnosti za postizanje postavljenih ciljeva. Njihov doprinos u rješavanju navedenih problema prepoznajemo kroz:	<p>Organizacija kampanja, okruglih stolova, kurseva, radionica u cilju promocije cjeloživotnog učenja i uključivanja što većeg procenta odraslih u procese cjeloživotnog učenja.</p> <p>Indikatori:</p>	<p>Izveštaji nevladinih organizacija</p> <p>Eksterna evaluacija projekta</p> <p>Izveštaji sa monitoringa</p> <p>Podaci MPNI</p>

<ul style="list-style-type: none"> • direktan rad u lokalnim zajednicama i sa grupama koje su teže dostupne formalnim institucijama (npr. ruralna područja, žene, stariji, nezaposleni); • izgradnju povjerenja i motivacije kod građana putem personalizovanog pristupa; • korišćenje fleksibilnih kanala komunikacije i inovativnih metoda promocije (digitalne kampanje, lokalni mediji, radionice); • jačanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja kroz primjere dobre prakse, ljudske priče i uspješne lokalne inicijative. 	<ul style="list-style-type: none"> • broj realizovanih radionica, sastanaka, info sesija; • broj učesnika iz ciljanih grupa; • broj lokalnih zajednica obuhvaćenih programom; • udio učesnika iz marginalizovanih grupa u ukupnom broju korisnika; • broj korisnika koji su nakon savjetovanja pristupili nekoj formi obrazovanja ili obuke; • broj objava i kampanja na digitalnim platformama i u medijima; • broj lokalnih inicijativa koje su predstavljene kao primjeri dobre prakse. 	
--	---	--

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

3.1. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2026. godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

<p>Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2025. godini</p>	<p>Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)</p>
<p>Projekti nevladinih organizacija doprinijeće ostvarivanju operativnih ciljeva koji su predviđeni:</p> <p>Strategijom reforme obrazovanja 2025-2035:</p> <p>Strateški cilj 1 Obrazovni sistem pruža kvalitetno, dostupno i pravično obrazovanje koje podstiče cjelovit razvoj sve djece i adolescenata i otporan je na izazove i rizike.</p> <p>Operativni cilj 1.1: Svoj djeci je obezbijeđen pristup obrazovanju, a rezultati ispunjavaju ciljeve održivog razvoja i u skladu su sa prosječnim postignućima država članica EU.</p> <p>Mjera 1.1.4. Povećati participaciju odraslih u cjeloživotnom učenju i bolje regulisati obrazovanje odraslih.</p> <p>Reformskom agendom 2024-2027:</p> <p>Reforma 3.1.1. Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji.</p> <p>Korak 1: Dokvalifikacija i prekvalifikacija radne snage: Najmanje 7% odraslih od 25 do 64 godine trebalo da učestvuje u učenju tokom poslednjih 12 meseci.</p>	<p>Nevladine organizacije će pomoći u promociji i implementaciji programa koji jačaju kompetencije odraslih građana kroz različite oblike neformalnog obrazovanja i osposobljavanja.</p> <p>Kroz realizaciju podržanih projekata, očekuje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promovisanje cjeloživotnog učenja kroz kampanje za podsticanje kulture cjeloživotnog učenja; • Realizacija radionica i onlajn kurseva za jačanje osnovnih i transverzalnih vještina odraslih osoba (digitalna, finansijska, jezička pismenost, socijalne i komunikacione vještine); • Distribucija promotivnih materijala i vodiča; • Formiranje timova koji obilaze različite lokalne zajednice i informišu građane o mogućnostima obrazovanja; • Postavljanje info štandova na različitim mjestima; • Jačanje partnerstva sa poslodavcima i pružanje podrške ustanovama za obrazovanje odraslih u cilju povezivanja sa privredom i poslodavcima.

Planom obrazovanja odraslih 2025-2029:

Prioritetne oblasti:

1. Unapređenje kvaliteta programa obrazovanja,
2. Povećanje učešća odraslih u cjeloživotnom učenju kroz unapređenje dostupnosti obrazovane ponude,
3. Promovisanje cjeloživotnog učenja,
4. Obezbjedivanje kvaliteta i praćenje rada organizatora obrazovanja odraslih,
5. Stvaranje uslova za uključivanje Crne Gore u PIAAC istraživanje.

4. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

4.1. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2026. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (iz tačke 3.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
-----------------------	-------	---

• Učimo cijelog života	250.000	/
------------------------	---------	---

4.2. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svake grupe korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2026. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe
<p>Korisnici bi bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobe koje su bez zaposlenja duži vremenski period i kojima su potrebne dodatne vještine za pristup tržištu rada, uključujući prekvalifikaciju i usavršavanje; • Zaposleni koji žele dodatno obrazovanje radi prilagođavanja novim tehnologijama, tržišnim zahtjevima i razvoju karijere; • Grupe koje se suočavaju sa dodatnim preprekama u pristupu obrazovanju i tržištu rada; • Institucije i organizacije koje pružaju programe obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja; • Svi građani. <p>Prema podacima iz registra Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, u Crnoj Gori postoji 129 organizatora obrazovanja odraslih. Pojedini organizatori imaju područne jedinice u različitim gradovima, koje nisu evidentirane u trenutnoj bazi podataka. Licencirani organizatori obrazovanja odraslih nisu prisutni u opštinama Tuzi, Zeta, Andrijevića, Gusinje i Petnjica. U opštinama Tivat, Ulcinj, Kolašin, Mojkovac, Plav, Žabljak i Cetinje postoji po jedan organizator obrazovanja odraslih.</p> <p>Prema podacima Informacionog sistema crnogorskog obrazovanja (MEIS) u 2023. godini 3.706 kandidata/kandidatkinja pohađalo je programe obrazovanja odraslih kod nekog od licenciranih organizatora. Najviše kandidata/kandidatkinja bilo je u centralnoj regiji, i to 3.268, dok je u sjevernoj regiji bilo njih 244, a u južnoj 185. U 2024. godini bilježi se manje kandidata/kandidatkinja u odnosu na 2023. godinu, i to za 1.580.</p>

4.3. Navesti očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira financirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
Očekivani broj prijava je oko 30.	Očekuje se sklapanje ugovora za financiranje oko 20 projekata.

4.4. Navesti najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački 4.1.

Naziv javnog konkursa: Učimo cijelog života	
Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 10.000 EUR.	Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 20.000 EUR.

NAPOMENA: Stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je: „**Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za financiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa.**”

5. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Navesti na koji način je u skladu sa važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovalе u konsultacijama
---	---------------------------------	--

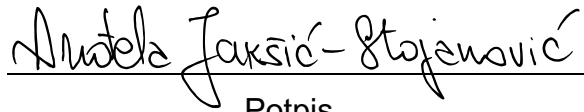
/		
---	--	--

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

6.1. Navesti broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se provjeravati izvršavanje ugovornih obaveza, namjensko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija
Učimo cijelog života	2	1. Safet Kalač 2. Milena Šofranac

Ovjera ministra:

Prof. dr Anđela JAKŠIĆ STOJANOVIĆ <hr/> Ime i prezime	M.P.	 <hr/> Potpis
---	------	---